

Stoupenci Fa-lun-kung utvořili při hromadném cvičení v Číně Falun – symbol svého hnutí

Fa-lun-kung růst v utrpení

Symbolem hnutí je Falun. Znak uprostřed – svastika – je znakem buddhowské školy a byl užíván jako symbol dobrého štěstí v Číně. Jin-Jang symboly značí školu Tao

V době vrcholících příprav olympijských her v Pekingu se demokratický svět zastal Tibeťanů, jejichž život je vystaven silnému tlaku ze strany úřadů Čínské lidové republiky i čínských usadlíků v Tibetu. **Čínské úřady ovšem tvrdě zacházejí i s muslimy, s římskými katolíky loajálními papeži, s protestanty v tzv. místních církvích a s dalšími náboženskými menšinami**

Nejkrutěji pronásledovanou náboženskou skupinou v současnosti je patrně hnutí Fa-lun-kung. Hlásí smrt v důsledku pronásledování již u více než tři tisíc svých stoupenců (což čínské úřady popírají); patrně další stovky či tisíce utrpěly vážné zdravotní újmy nebo jsou bez spravedlivého soudu omezeny na svobodě.

Úřady a vzkříšení čchi-kungu
Po smrti Mao Ce-tunga (1893–1976) a po krachu jeho revoluce zeslábla intervence komunistických

úřadů do osobních a tím i náboženských záležitostí. Od poloviny 70. let tak můžeme sledovat postupný rozmach duchovního života.

Obnovu prožila také tradice čínského lidového náboženství, jejíž součástí je i množství léčitelských metod. Ústředním pojmem čínského lidového léčitelství je čchi, kosmická energie a zároveň životní síla, jež vším proniká a vše oživuje. Z hlediska čínského léčitelství je důležité, aby tato energie volně proudila ve svých drahách (meridiánech). Ze zdravotních, ale i duševních a duchovních důvodů je žádoucí, aby o tuto sílu, její proudění v těle a o její rozhojnění člověk pečoval prostřednictvím tzv. kultivačních metod. Pro jejich souhrnné označení vznikl ve 20. století shrnující pojem čchi-kung. Pod tímto pojmem jsou tedy zahrnuty desítky metod a jejich různých odnoží; na Západě je nejvíce populární tchaj-ti-čchuan, u nás je tato metoda známá i jako taiči.

Kultivačním metodám je společné používání tělesných cviků, gest a meditací. Kvůli možnosti laciného zlepšování fyzického a duševního zdraví i kvůli návaznosti na čínskou národní kulturu získal čchi-kung podporu komunistických úřadů už v 50. letech a zvláště pak po smrti Mao Ce-tunga roku 1976. Čchi-kung byl považován za součást „čínské vědy“ a těžil ze vzrůstajícího čínského nacionalismu.

Roku 1986 byla založena Čínská asociace vědeckého výzkumu čchi-kungu jako státem financovaná organizace, zastřešující řadu skupin, které kultivační metody čchi-kungu rozvíjely. Poptávka po duchovních hodnotách po Maově smrti a současně i státní podpora způsobily, že čchi-kung se stal velmi populárním, doslova masovým jevem, zasahujícím všechny společenské skupiny. Počet lidí praktikujících čchi-kung byl roku 1990 odhadován na 60 až 200 milionů.

Rozvoj čchi-kungu znamenal také těžko kontrolovatelný rozvoj náboženských aktivit. Mistři nabízel nejen zlepšení zdraví, ale někteří i mimořádné schopnosti mimosmyslového vnímání, levitaci nebo třeba i poškozování jiných lidí odebráním jejich energie čchi. Spolu s rozvojem čínského kapitalismu v 90. letech minulého století vznikla i řada podnikatelských aktivit spojených s čchi-kungem: vydávaly se knihy a nahrávky a někteří mistři pořádali turné a hojně navštěvovaná veřejná shromáždění. Čínská vládnoucí elita tento vývoj pravděpodobně nepředpokládala.

Zrození a růst Fa-lun-kung

Roku 1992, tedy v době, kdy byla popularita čchi-kungu již vysoká, vystoupil ve městě Čchang-čchun na severovýchodě Číny jako nový mistr bývalý státní úředník Li Chuang-ti (*1951 nebo 1952, čeští stoupenci používají anglický přepis jeho jména Li

Kultivace tělesnými cviky

Kultivační metoda fa-lun-kung sestává z pěti cvičebních souborů: „Buddha natahuje tisíc rukou“, „Falun pozice ve stoji“, „Pronikání mezi dvěma kosmickými extrémami“, „Falun Nebeský oběh“ a „Zesilování božských sil“. Je možné se jím naučit ve skupině praktikujících nebo samostatně pomocí učebního videa nebo knižního návodu s ilustracemi. Cvičení mají být prováděna přesně, rytmicky a plynule nejraději na čistém místě a v klidném okolí. K získání klidné mysli je doporučeno odříkávat jméno mistra Li. Jeho osobnost má pro praktikujícího také ochrannou roli. Základní spis mistra Li říká: „Pokud jste vyrušováni nějakými hrůzostrašnými scénami nebo se cítíte ohroženi, okamžitě byste si měli uvědomit: 'Mě chrání Učitel Falun Gongu. Ničeho se nebojím.' Jako druhou možnost můžete zvolit jméno Učitele Li a ve cvičení pokračovat.“

Hongzhi). Svou kultivační metodu, zvanou fa-lun-kung (kultivační metodu kola Zákona), představoval jako velmi starou, zároveň ale převyšující všechny ostatní směry čchi-kungu. Na jiné směry útočil tím, že jsou vedeny falešnými učiteli a řídí se falešnými naukami.

V květnu roku 1992 Li Chuang-fí zveřejnil svůj základní spis Fa-lun-kung. V letech 1992 a 1993 se stal oblíbeným řečníkem na Orientálním veletrhu zdraví v Pekingu, metodu fa-lun-kung přijala Čínská asociace vědeckého výzkumu čchi-kungu a v letech 1992–1994 Li využíval podpory této asociace pro velká turné. Na rozdíl od jiných učitelů čchi-kungu se Li nesoustředil na nadpřirozené schopnosti, ale spíše na zasazení své kultivační metody do širšího náboženského rámce. Brzy přestal vybírat vstupné a finanční potřeby organizace, která kolem něho vznikla, se dále naplňovat prodejem knih a dalších učených materiálů. Vzniklo tak hnutí Fa-lun-kung, známé také jako Fa-lun ta-fa (čeští stoupenci používají anglické přepisy Falun Gong, resp. Falun Dafa). Díky zakládání center ve městech, kde vyučoval, se Liovi dařilo udržet nadšení stoupců. Jejich počet Li již roku 1994 odhadoval na 60 milionů, a i když pozdější úřední odhady mluvily jen o dvou milionech, růst počtu praktikujících fa-lun-kung byl každopádně velmi rychlý.

Bolestivé pročištění nemocí

Kultivace čchi má přinášet pozitivní zdravotní i duchovní výsledky. Oblast zdraví a duchovního pokroku spojuje předpoklad existence karmy. Tento výraz vysvětluje mistr Li takto: „Karma se vytvořila tím, že člověk konal špatné skutky v tomto životě nebo v životech minulých.“ Podle učení mistra Li je karma fyzická substance, která může být od jednotlivce odňata jeho disciplinovanou praxí. Má to být „typ černé látky, která obklopuje lidské tělo. V jiné dimenzi existuje ve formě hmoty a může se přeměnit v nemoc a neštěstí“. Praktikováním fa-lun-

Hnutí Fa-lun-kung hlásí smrt v důsledku pronásledování již u více než tři tisíc svých stoupců

kung (a také třeba čtením Liových knih) je karma postupně odstraňována, a tím je praktikant jak uzdravován, tak duchovně transformován. Zdraví je pak chápáno jako přirozený vedlejší produkt duchovního pokroku.

Při cvičení vzniká z dlouhého setrvávání v předepsaných pozicích bolest a fyzické nepohodlí. Tato bolest je považována za dobré znamení: ukazuje, že karma je z těla odstraňována. Stejnou funkci jako bolest plní i nemoc. Praktikující tedy v podstatě nemůže mít stále zdravotní potíže, neboť jeho karma – a tím i nemoc – postupně mizí. Kvůli tomu učení o duchovním významu bolesti a nemoci odmítají někteří praktikující lékařskou péči. Péče totiž zabraňuje tomu, aby karma odešla, takže se karma může později objevit znovu v podobě třeba ještě horší nemoci.

Kolo Zákona

Očišťování od karmy a zbavování se vazeb má být doprovázeno náboženskými zážitky. Tím základním je vložení kola Zákona (fa-lun) do oblasti břicha. Mistr Li kolo Zákona sice ukládá na jiné než materiální úrovni, ale na tělesné úrovni je údajně možné toto kolo cítit a pokročilí praktikanti ho mohou dokonce i vidět. Jak píše mistr Li, kolo se neustále „samoočinně otáčí v prostoru spodní části břicha, pohlcuje

a přeměňuje energii z vesmíru, aby ji nakonec přetvořilo v kultivační energii a uložilo ji v původním těle praktikujícího. (...) Z vnitřního hlediska poskytují Kolo Zákona jedinci samospasení. Činí praktikujícího silnějším a zdravějším, inteligentnějším a moudřejším a ochraňuje jej před odchýlením. Také může kultivujícího ochránit před rušivým vlivem ze strany lidí se slabším charakterem.“

Kolo Zákona je podle mistra Li a jeho stoupců možné spatřit třetím okem, orgánem, který se údajně nachází mezi obočími výše na čele. Na „nízké úrovni“ tento jev nelze vysvětlit. Mezi dalšími zážitky, které provázejí duchovní cestu praktikujícího, můžeme jmenovat jasnovidnost, průhledy do jiných dimenzí, zázračná vyhnutí se tragickým nehodám apod. Ale tyto schopnosti jsou jen vedlejšími projevy kultivace, nikoliv hlavním cílem. Praktikující o nich ani nemluví, protože nechtějí být k těmto mimořádným zážitkům a schopnostem připoutáni. Skutečným cílem je dokonalost, buddhovský stav, osvícení.

Ctnosti proti dekadenci

Obraz vesmíru, který Li svým stoupcům poskytuje, je velmi složitý a dosud není uspořádan v přehledný systém. Kromě čínských motivů v něm nacházejí místo též populární představy o Atlantidě, UFO apod. a vědecké a pseudovědecké terminologie a teorie. Učení mistra Li tak do určité míry koresponduje s představami, které jsou běžné v rámci západního hnutí Nového věku (New Age). Podle mistra Li existuje nekonečně mnoho vesmírů nad naším vesmírem a současně také každé zrno písku v našem světě obsahuje tisíce dalších světů. V tomto prostoru přebývá nespočetné mnoho božských a buddhovských bytostí (mezi buddhy je nejvyšším Šakjamuni, který se stal zakladatelem buddhismu Gótamou Siddhártou). Každý objekt v tomto prostoru má v sobě duši (to lze ovšem vnímat jen třetím okem), ale jen lidské bytosti se mohou díky kultivaci stát bohy nebo buddhy.

Lidé pocházejí z vyšších úrovní, ale přestali splňovat kosmické standardy (zásady Pravdivost – Soucit – Snášenlivost) a klesali hlouběji a hlouběji až do tohoto světa na Zemi. Čas zániku této civilizace nastává podle mistra Li právě nyní. To má být zřetelné z mravní úrovně naší civilizace, která je tak nízká, že lidské bytosti „zmutovaly“. Na současném tragickém stavu lidstva má největší podíl Západ, hlavně kvůli své dekadentní morálce. Jedinou cestou pro lidstvo je fa-lun-kung, kultivace ctností a život v souladu s vesmírným Zákonem.

Represe „zlého kultu“

Apokalyptická poselství mistra Li mohla být důvodem, proč čínské úřady ostře zasáhly proti pokojné demonstraci deseti tisíc praktikujících dne 25. dubna 1999. Příslušníci hnutí Fa-lun-kung protestovali na základě svého principu Pravdivosti proti článku v novinách, kontrolovaných státem, který jejich hnutí ostře kritizoval a který považovali za nepravdivý. Je také možné, že důvodem zásahu a následných represí mohl být strach komunistů z počtu demonstrujících a načasování demonstrace na dobu blízko desetiletého výročí krvavého potlačení studentské demonstrace na Náměstí Nebeského klidu. Jiným důvodem hysterické reakce čínských úřadů na pokojnou demonstraci mohl

Kultivace snášenlivosti

Podobnou očistivou roli jako fyzické utrpení má i soužení praktikujících kvůli různým ústrkům, pronásledování a veškerému odporu ze strany společnosti. Příležitostí ke kultivaci charakteru se stává i politické pronásledování. Pokud ho praktikující podstoupí, přinese to prospěch nejen pro něho samotného, ale i pro jeho okolí. Snášením utrpení totiž není odstraňována jen vlastní karma, nýbrž i karma těch, kdo praktikujícím ubližují. Snášenlivost utrpení je velmi důležitá. Podle mistra Li je totiž „naprosto nemožné, aby praktikující splatili všechnu svoji karmu sezením v meditaci a cvičením. Potřebují si také zlepšit svůj charakter a kvalitu osvícení a prožít nějaká utrpení.“ Utrpení pomáhá „pravému já“ spojovat se „s povahovými vlastnostmi vesmíru: Pravdivostí – Soucitem – Snášenlivostí“. Kultivace charakteru spočívá v rozvíjení těchto vlastností a v ovládnutí přirozených lidských připoutání – jsou jimi např. touha po slávě, po sexu, po jezení masa, po materiálních hodnotách nebo nadpřirozených schopnostech.

Kultivace studiem Liových spisů

Kultivační praxe fa-lun-kung spočívá vedle fyzického cvičení a mravního zušlechťování ještě na jednom pilíři: na studiu, které má praktikujícímu poskytnout poznání pravdy o vesmíru. Studují se výhradně Liovy spisy Fa-lun-kung a Čuan Fa-lun (česká vydání těchto knih používají anglické přepisy Falun Gong a Zhuan Falun), případně jeho přednášky. Stoupcům hnutí jsou povzbuzováni k tomu, aby texty opakovaně četli. Často pak dosvědčují, že tímto způsobem textu stále více rozumějí, že v něm nacházejí stále nové a nové významy a že tyto významy nelze beze zbytku vyčerpát.

být i fakt, že mnoho účastníků byli lidé ve vyšším věku a že mezi nimi byli také mnozí komunističtí funkcionáři. Každopádně tato událost stojí na začátku rozsáhlé represe čínské státní moci vůči hnutí Fa-lun-kung a následně (i když v menší míře) vůči celému čchi-kungovému hnutí.

Za tři měsíce, 22. 7. 1999, bylo hnutí Fa-lun-kung zakázáno Státní radou a onálepkováno jako „zlý kult“. O měsíc později, 29. srpna 1999, byla zakázána veškerá čchi-kungová shromáždění jako hrozba veřejnému pořádku. Následoval blíž neurčený počet zatčení a několik praktikujících v době zadržení zemřelo. V říjnu 1999 sledovaly tisíce příznivců hnutí Fa-lun-kung v Pekingu jednání parlamentu o svém hnutí a ostatních „zlých kultech“, ale přijetí zákona nezabránilo. Zakázány byly i ostatní skupiny čchi-kungu. Ministerstvo veřejné bezpečnosti potvrdilo 24. listopadu 1999 zákaz veřejných shromáždění, zvláště čchi-kungových, a v létě 2000 úřady všechny čchi-kungové organizace tiše rozpustily. Počet praktikujících fa-lun-kung, kteří byli zatčeni, mučeni, internováni v pracovních táborech a zabiti či popraveni, od roku 1999 stále stoupá. Při tomto pronásledování čínské státní úřady porušují nejenom západní standardy lidských práv, ale i čínské zákony.

« Mistr Li Chuang-fí, zakladatel hnutí Fa-lun-kung

» „Zlý kult“

Tento pojem musí být chápán na pozadí toho, že v Číně je pět uznaných náboženství (katolicismus, protestantismus, islám, buddhismus a taoismus), ovšem i příslušníci těchto náboženství musejí praktikovat prostřednictvím některé státem uznané organizace. Náboženská praxe mimo tyto uznané organizace (které jsou často dohnány k ústupkům či přímo ke kolaboraci) je zakázána. Aby čínské úřady dokázaly, že hnutí Fa-lun-kung je „zlým kultem“, rozšiřují řadu desinformací. Provokací bylo pravděpodobně také obvinění hnutí z iniciování pokusu pět lidí o upálení na Náměstí Nebeského klidu dne 23. ledna 2001. Některé okolnosti tohoto incidentu jsou dosud neznámé a jasný není ani počet obětí.

Mistr proti čínské vládě

Apokalyptické motivy byly přítomny v učení mistra Li již před pronásledováním, ale tyto motivy nebyly vztahovány na čínskou politickou situaci. Naopak – ještě roku 1999 bylo hnutí Fa-lun-kung nepolitické a optimistické v naději na uznání ze strany čínských úřadů díky tomu, že stoupenci hnutí jsou navzdory nepravdivému novinovému článku loajální občané. Dokonce ještě v prvním roce pronásledování mistr Li, který se od srpna 1999 skrýval, vyzýval praktikující, aby odpovídali i na brutální represe snášenlivostí. Pronásledované praktikující fa-lun-kung v červnu 2000 mistr Li oslavoval jako mučedníky, kteří dosáhnou osvícení, byť třeba po smrti. Pronásledování bylo zásluhou učení o snášenlivosti chápáno jako nástroj kultivace charakteru. Represe, ačkoli byly jistě obávané, byly zároveň vítány.

Asi v polovině roku 2000 se obsah i tón článků mistra Li změnil. V září označil prezidenta Ťiang Ce-mina a jeho spolupracovníky za „démony“ a praktikující vyzval, aby nespouli spolupracovali se zlem. V krátké promluvě na začátku roku 2001, nazvané Za hranicemi snášenlivosti, Li zdůraznil, že „snášenlivost neznamená tolerovat zlé bytosti“.

Apokalyptická poselství mistra Li mohla být důvodem, proč čínské úřady ostře zasáhly proti pokojné demonstraci a později hnutí zakázaly

» Apokalyptická poselství mistra Li mohly být důvodem, proč čínské úřady ostře zasáhly proti pokojné demonstraci deseti tisíc praktikujících

V jiných promluvách Li varoval před dobrovolným, nadšeným mučednictvím, ačkoli nedobrovolné mučedníky nadále povzbuzoval. Rozvinul učení o období „nápravy Zákona“, tedy o období kosmického zápasu mezi dobrem a zlem. Protestujícím praktikujícím přisoudil v tomto zápase historickou úlohu a čínské úřady ztotožnil se silami zla. Současná doba mravního úpadku byla vykreslena jako příležitost, kdy bytosti v kosmu mohou dosáhnout

na internetu. Hnutí je decentralizováno a spojeno především charismatem mistra Li. Stoupenci praktikují jen do té míry, do níž chtějí, a pravděpodobně mnozí také přijímají obraz světa mistra Li pouze do určité míry. Míra jejich angažovanosti se velmi liší. Hnutí je tedy spojeno spíše prováděním pěti cvičebních souborů než autoritativními výroky mistra Li.

Setkání na místní úrovni sestávají z cvičení, po nichž následuje společné čtení spisů mistra Li a diskuse o přečteném. K setkáním patří také plánování společného programu akcí na podporu pronásledovaných. Místní skupiny nemívají formálně ustaveného vedoucího.

Kvůli této volné struktuře, v níž neexistují žádné členské seznamy (kromě sdílených adres elektronické pošty), není možné určit počet příslušníků hnutí Fa-lun-kung ani na místní, ani na světové úrovni. Odhady hnutí Fa-lun-kung hovoří o 70–100 milionech příslušníků na světě, čínské úřady udávají 2 miliony

» **Hnutí Fa-lun-kung u nás**

U nás má hnutí jen malé zastoupení: několik málo desítek stoupeňců se podle informací z internetu schází na 17 místech České republiky. Na rozdíl od jiných západních zemí u nás výrazně převažují příslušníci domácího národa nad zde žijícími Číňany. Česká komunita se prezentuje na internetových adresách www.falungong.cz a cz.clearharmony.net.

» Několik málo desítek stoupeňců hnutí Fa-lun-kung u nás se schází na 17 místech České republiky

nout vyšších duchovních úrovní, anebo naopak klesnout na nižší.

Mistr Li a jeho hnutí

Od října roku 2001 žije mistr Li ve Spojených státech. Jeho rétorika je nadále silně apokalyptická. Ačkoli je ve svých knihách a promluvách velmi autoritativní, struktura jeho hnutí autoritativní vedení neumožňuje. V hnutí Fa-lun-kung neexistuje žádná hierarchie (vše je organizováno na dobrovolnickém základě), která by mohla prosadit ortodoxní chápání Liova obrazu kosmu nebo kázeň ve hnutí. Není známo, že by praktikující nebo místní skupiny mistra Li přímo finančně podporovali, a také publikace je možné získat zdarma

» **Další informace**

Prímárním zdrojem informací jsou Liovy knihy Fa-lun-kung a Čuan Fa-lun. Obě vyšly roku 2006 v nakladatelství Vodnář a jsou též dostupné v oddílu „Knihy“ na internetové adrese www.falungong.cz. Česká religionistická literatura hnutí Fa-lun-kung zatím nezpracovává. Mezi zahraničními odbornými zdroji vyniká dílo Marii Hsia Changové Falun Gong: The End of Days (Yale University Press, 2004) a monotematické číslo časopisu Nova Religio 6 (2), 2003. Ze všech jmenovaných pramenů vychází i tento článek.

v Číně, nezávislé pozorovatelé udávají v Číně asi 20 milionů. Navzdory tvrzení, že fa-lun-kung má ohlas na celém světě, je mezi stoupenci této metody na Západě relativně málo „Nečičanů“. V zemích mimo Čínu je atraktivní především pro tamní Číňany (kteří mohou svým zájmem o hnutí zároveň vyjádřit postoj k čínskému komunistickému režimu), zatímco lidé ze Západu – zdá se – hůře rozumějí spisům mistra Li a jeho myšlenky těžko přijímají za své. Západní praktikující fa-lun-kung vyhovují obrazu typických současných duchovních hledačů, cvičební praxi chápou především jako nástroj osobního duchovního vývoje a proti pronásledování čínskými úřady protestují hlavně kvůli myšlenkám lidských práv. Naproti tomu čínští praktikující přijímají obraz světa, který poskytl Li Chuang-ťi, snadněji a pronásledování v Číně chápou spíše v apokalyptickém než v humanistickém duchu.

Výjimečnost kvůli pronásledování

Apokalyptických i sebezlepšovacích nových náboženských hnutí jsou ve světě stovky a snad i tisíce. Nezdá se, že by hnutí Fa-lun-kung bylo mezi nimi samo o sobě zvláště výjimečné. Výjimečný kredit mu poskytuje především to, že – podobně jako desetitisíce náboženských i nenáboženských disidentů – trpí nespravedlivým pronásledováním čínskými úřady a že na toto utrpení nereaguje násilím na sobě ani terorem na druhých. To oceňují i ti, jimž Liova ideologie není blízká. Až se Čína bude při olympijských hrách chlubit svými ekonomickými úspěchy, bylo by velmi na místě zastat se těch, kdo jsou v této zemi nespravedlivě politicky pronásledováni. Stoupenci hnutí Fa-lun-kung stojí v řadě těchto pronásledovaných na předních místech. <<

Zdeněk Vojtíšek, odborný asistent Husitské teologické fakulty UK, šéfredaktor časopisu Dingir

